

Spis treści

Wstęp	9
Bibliografia	14

Część pierwsza

Z teoretycznych problemów społeczeństwa obywatelskiego

Wiesław BOKAŁO, Społeczeństwo obywatelskie: sfera publiczna jako problem teorii demokracji	17
1. Teoria pluralistycznej demokracji parlamentarnej: niektóre punkty dyskusji	17
2. Wpływ rozwoju teorii federalizmu na koncepcję demokracji partycypacyjnej jako politycznego kontekstu społeczeństwa obywatelskiego	27
3. Spór o relację państwo–społeczeństwo obywatelskie	31
4. Antyczny model społeczeństwa obywatelskiego: sfery publicznej i władzy subsydiarnej	37
5. Prawo własności a posiadanie własności – problem tożsamości obywatelskiej i inkluzji społeczno-ekonomicznej	44
6. Miejsce sfery publicznej w koncepcji społeczeństwa obywatelskiego	48
6.1. Relacja pomiędzy sferą polityczną a sferą publiczną	48
6.2. Pomiędzy indywidualizmem a wspólnotowością, czyli problem charakteru więzi między aktorami sfery publicznej	55
6.3. Sfera polityczna: rola i funkcja państwa w kontekście koncepcji subsydiarnego sfragmentaryzowanego społeczeństwa obywatelskiego	59
6.4. Podmiot społeczeństwa obywatelskiego: obywatel <i>in actu</i>	62
6.5. Umiejętność osiągania konsensusu jako zasadnicza postawa warunkująca pogodzenie interesu indywidualnego z dobrem wspólnym	65
6.6. Zaufanie – postawa stanowiąca podstawę więzi w społeczeństwie obywatelskim	67
7. Sfragmentaryzowane społeczeństwo obywatelskie na lokalnym/regionalnym szczeblu państwa	69
8. Subsidiarne społeczeństwo obywatelskie w praktyce	74
Bibliografia	80

Kazimierz DZIUBKA, Teoria demokratycznej obywatelskości – zarys problemu	85
1. Wstępne ustalenia terminologiczne	85
2. Podstawowe poziomy analityczne „obywatelskości”	88

2.1. Poziom metaprawny	88
2.2. Poziom kolektywnej (zbiorowej) świadomości politycznej	92
2.3. Poziom indywidualnej świadomości politycznej	96
3. Zarys ewolucji pojęcia	98
3.1. Demokratyczna obywatelskość okresu <i>polis</i>	98
3.2. Republikański ideał obywatela w starożytnym Rzymie	104
3.3. Miasta średniowieczne – zręby nowoczesnego rozumienia obywatelskości	105
3.4. Projekt liberalny i jego antycypacje	107
4. Obywatelskość w dobie modernizacji społeczeństw industrialnych	113
4.1. Ujęcia empiryczno-deskryptywne	113
4.2. Ujęcia normatywne	120
Bibliografia	125

Część druga

Wybrane koncepcje społeczeństwa obywatelskiego

Piotr GRABOWIEC, Osoba ludzka – obywatel jako podmiot społeczeństwa obywatelskiego w koncepcji Feliksa Konecznego	131
Wstęp	131
1. Teoria cywilizacji	133
1.1. Pojęcie cywilizacji	133
1.2. Antropologiczny aspekt teorii cywilizacji	134
1.3. Kategorie bytu społecznego	135
1.4. Cywilizacja łacińska	136
1.5. Model społeczeństwa obywatelskiego w cywilizacji łacińskiej	137
2. Koncepcja osoby ludzkiej – obywatela jako podmiotu społeczeństwa obywatelskiego	138
Bibliografia	153
Krystyna ROGACZEWSKA, Recepcja myśli programowej Edwarda Abramowskiego w koncepcji społeczeństwa obywatelskiego Jacka Kuronia	155
Bibliografia	165

Bogusław PONIKOWSKI, Dialektyka społeczeństwa obywatelskiego i społeczeństwa politycznego w myśli politycznej Antonia Gramsciego	167
1. Nowa teoria polityczna państwa	167
2. Pojęcie polityki w filozofii praktyki	169
3. Dwa poziomy „nadbudowy”: hegemonia i dyktatura	170
4. Społeczeństwo obywatelskie jako hegemonia intelektualno-kulturalna	171
5. Pojęcie hegemonii: polityka, władza i kultura	173
6. Ideologia, struktura ideologiczna i materiał ideologiczny	174
7. Państwo jako dialektyczna synteza społeczeństwa obywatelskiego i społeczeństwa politycznego	178
8. Idea społeczeństwa bez państwa politycznego	182
Bibliografia	186

Ryszard ŚNIEŻEK, Społeczeństwo obywatelskie w kategoriach dualizmu System/Lebenswelt w teorii krytycznej Jürgena Habermasa	189
1. Społeczeństwo obywatelskie – koncepcje i diagnozy	189
2. W poszukiwaniu nowego paradygmatu krytycznej teorii społeczeństwa	194
3. Rekonstrukcja teorii społeczeństwa obywatelskiego w kategoriach dualizmu System/ /Lebenswelt	197
3.1. Działanie komunikacyjne i jego znaczenie dla koncepcji społeczeństwa obywatelskiego	198
3.2. System a Lebenswelt (reprodukcja materialna a reprodukcja symboliczna świata życia)	204
4. Utopia społeczeństwa obywatelskiego	208
Bibliografia	215
The Civil Society (Summary)	219
Indeks nazwisk	223